

V Bruseli 19. novembra 2021  
(OR. en)

14108/21

DEVGEN 206  
ACP 116  
RELEX 992  
SUSTDEV 159  
COHAFA 84  
ONU 135  
CLIMA 395

#### VÝSLEDOK ROKOVANIA

---

|                  |                                                                          |
|------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| Od:              | Generálny sekretariát Rady                                               |
| Dátum:           | 19. novembra 2021                                                        |
| Komu:            | Delegácie                                                                |
| Č. predch. dok.: | 13440/21                                                                 |
| Predmet:         | Úloha vody vo vonkajšej činnosti EÚ<br>– závery Rady (19. novembra 2021) |

---

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o úlohe vody vo vonkajšej činnosti EÚ, ktoré Rada prijala na svojom 3 828. zasadnutí 19. novembra 2021.

---

**Závery Rady  
o úlohe vody vo vonkajšej činnosti EÚ**

1. Rada zdôrazňuje strategický význam vody, najmä pre udržateľný rozvoj, znižovanie chudoby, potravinovú a výživovú bezpečnosť, ľudský rozvoj, opatrenia v oblasti klímy, ochranu životného prostredia, biodiverzitu a zachovanie ekosystémov, humanitárnu činnosť, ako aj mier a stabilitu. Rada zdôrazňuje, že voda je životne dôležitá pre environmentálne, sociálne, kultúrne a hospodárske systémy na celosvetovej, regionálnej a miestnej úrovni, pričom uznáva, že na celom svete rastie antropogénny tlak na kvalitu a kvantitu vodných zdrojov a že vplyv zmeny klímy sa prejavuje najmä prostredníctvom vody.
2. Rada pripomína svoje závery zo 17. júna 2019, v ktorých schválila usmernenia EÚ v oblasti ľudských práv týkajúce sa bezpečnej pitnej vody a sanitácie. Rada zdôrazňuje, že je dôležité chrániť a presadzovať tieto práva v súlade so záväzkom „na nikoho nezabudnúť“, ktorý je súčasťou Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj, a venovať osobitnú pozornosť deťom, osobám so zdravotným postihnutím a rodovej rovnosti, a zároveň zabezpečiť realizáciu práv na bezpečnú pitnú vodu a sanitáciu pre všetky ženy a dievčatá, ako aj ich rovnocennú, inkluzívnu, účinnú a zmysluplnú participáciu v tejto oblasti. Z pandémie COVID-19 opäť vyplynulo, že spolupráca, ktorá spája sektory vody, sanitácie a hygieny (WASH) a sektor zdravia, je kľúčom k úspechu, pokiaľ ide o pripravenosť na epidémie a ich riešenie. Rada tiež pripomína svoje závery zo 14. júna 2021 o posilnení záväzku Tímu Európa v oblasti ľudského rozvoja a zdôrazňuje význam holistickej koncepcie „jedného zdravia“.

3. Rada potvrdzuje, že cenovo dostupný prístup k vode, sanitácii a hygiene (WASH) je zásadnou podmienkou verejného zdravia a ľudského rozvoja a pripomína, že EÚ je naďalej odhodlaná presadzovať, chrániť a naplňovať všetky ľudské práva a plne a účinne vykonávať Pekinskú akčnú platformu a akčný program Medzinárodnej konferencie o populácii a rozvoji (ICPD) a výsledky konferencií venovaných ich preskúmaniu a v tejto súvislosti naďalej podporuje sexuálne a reprodukčné zdravie a práva (SRZP). Vzhľadom na uvedené EÚ opätovne potvrdzuje svoje odhodlanie presadzovať, chrániť a naplňovať právo každého jednotlivca na úplnú kontrolu nad otázkami súvisiacimi s jeho sexualitou a sexuálnym a reprodukčným zdravím a slobodné a zodpovedné rozhodovanie sa v týchto otázkach bez diskriminácie, nátlaku a násilia. EÚ ďalej zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť všeobecný prístup ku kvalitným a cenovo dostupným komplexným informáciám o sexuálnom a reprodukčnom zdraví a vzdelávaní v tejto oblasti vrátane komplexnej sexuálnej výchovy a k zdravotnej starostlivosti.
4. Rada pripomína svoje závery z 19. novembra 2018 o diplomacii v oblasti vody a opätovne potvrdzuje diplomatickú angažovanosť EÚ v tejto oblasti, najmä cezhraničnú spoluprácu zameranú na vodu ako nástroj mieru, bezpečnosti a stability, a vyzýva, aby sa ďalej vykonávali a aby sa posilňovali synergie, jednak medzi diplomaciou v oblasti vody, klímy a energetiky, a tiež synergie medzi oblasťami vody, biodiverzity a potravinovej a výživovej bezpečnosti. Rada víta činnosti členských štátov zamerané na podporu cezhraničnej spolupráce v oblasti vody v rôznych regionálnych kontextoch prostredníctvom aktivít zameraných na hospodárenie s vodami a diplomáciu v oblasti vody.
5. Rada zdôrazňuje, že problematiku vody treba riešiť ako neoddeliteľnú súčasť predchádzania konfliktov, ich riešenia a stabilizácie, a to aj prostredníctvom budovania kapacít, najmä pokiaľ ide o mediáciu. Rada preto zdôrazňuje, že je potrebné vyvinúť a využívať všetky potrebné nástroje na mapovanie rizík v oblasti vody, systémy včasného varovania, nevyhnutné odborné znalosti a znižovanie a riadenie rizika katastrof a vychádzať pritom z prístupov zohľadňujúcich konflikty, rodové hľadisko a ľudské práva. Keďže spolupráca v oblasti vody, najmä v cezhraničnom kontexte, poskytuje príležitosť prijať opatrenia, ktoré podporujú mier, je dôležité zohľadniť riziká a ukazovatele súvisiace s vodou pri analýze konfliktov a tvorbe programov týkajúcich sa nestabilných štátov a oblastí zasiahnutých konfliktom, ako aj pri navrhovaní a vysielaní misií SBOP do konfliktných oblastí.

6. Rada je znepokojená tým, že podľa najnovšej správy koordinačného mechanizmu OSN – voda je cieľ udržateľného rozvoja č. 6 „zabezpečiť dostupnosť a udržateľný manažment vody a sanitárnych opatrení pre všetkých“ naďalej veľmi vzdialený a podfinancovaný. Rada preto vyzýva, aby sa ďalej posilnili aspekty súvisiace s vodou vo vonkajšej činnosti EÚ a v programoch Organizácie Spojených národov (OSN) v súlade s globálnym rámcom pre rýchlejšie dosiahnutie cieľa udržateľného rozvoja č. 6. Voda má vzhľadom na svoju dôležitosť pre všetky ciele udržateľného rozvoja zásadný význam pre úspešné vykonávanie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj, ako aj pre ďalšie medzinárodné dohody a záväzky, ako sú Parížska dohoda o zmene klímy, Nová urbánna agenda, Dohovor o biologickej diverzite, Dohovor OSN o boji proti dezertifikácii a sendaiský rámec pre znižovanie rizika katastrof. Rada uznáva vysoký význam nástrojov vyvinutých v rámci Dohovoru o ochrane a využívaní hraničných vodných tokov a medzinárodných jazier (Dohovor o vode) vrátane Protokolu EHK OSN/WHO o vode a zdraví pre stanovenie národných cieľov zameraných na dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja súvisiacich s vodou a jeho praktických usmernení pre posúdenie situácie, pokiaľ ide o spravodlivý prístup k vode a sanitácii.
7. Rada zdôrazňuje, že je potrebné posilniť multilateralizmus a dialóg o vode, ktorého centrom bude OSN, a to aj podporou vykonávania globálneho rámca pre rýchlejšie dosiahnutie cieľa udržateľného rozvoja č. 6 a vymenovaním nového osobitného vyslanca OSN pre vodu; zdôrazňuje tiež význam účinnej koordinácie a súdržnosti práce OSN v oblasti vody, najmä prostredníctvom posilnenia mechanizmu OSN – voda.

8. Rada víta konferenciu OSN o vode v roku 2023 ako príležitosť zmobilizovať všetky zainteresované strany a sektory a zdynamizovať politický vývoj v tejto oblasti, pričom EÚ zaujme jednotný a proaktívny postoj. Rada vyzýva, aby konferencia dosiahla konkrétne výsledky s cieľom urýchliť dosahovanie cieľov a zámerov súvisiacich s vodou a umožniť plánované dosiahnutie cieľa udržateľného rozvoja č. 6. Rada víta výsledky stretnutia predsedu valného zhromaždenia OSN na vysokej úrovni v New Yorku (2021), podporuje kľúčové výstupy a odporúčania dialógov o vode zameraných na výsledky v Bonne (2021) a so záujmom očakáva nadchádzajúce konferencie o vode, ktoré prispejú k príprave konferencie o vode v roku 2023, pričom pripomína, že členské štáty prispeli k tomuto procesu usporiadaním niektorých z týchto konferencií. Na dosiahnutie cieľov a zámerov súvisiacich s vodou je na celosvetovej úrovni naliehavo potrebná inkluzívnosť, konkrétne opatrenia a záväzky v rámci medzisektorových prístupov. Rada sa domnieva, že EÚ a jej členské štáty by vzhľadom na konferenciu o vode v roku 2023 mali vypracovať spoločné ciele a pozície.
9. Rada zdôrazňuje, že je dôležité, aby EÚ a jej členské štáty venovali väčšiu pozornosť vode v politických dialógoch na miestnej, regionálnej a multilaterálnej úrovni, v medzivládnych procesoch a na medzinárodných fórach vrátane tých, ktoré sa týkajú zmeny klímy, biodiverzity, životného prostredia, potravinových systémov, energetiky, zdravia, ľudského rozvoja a oceánov. Rada v tento súvislosti zdôrazňuje význam pravidelných dialógov so všetkými relevantnými zainteresovanými stranami vrátane občianskej spoločnosti, s osobitným dôrazom na začleňovanie marginalizovaných a zraniteľných skupín a na lokálne vedené prístupy, ako aj na ochranu obhajcov ľudských práv vrátane obhajcov environmentálnych ľudských práv.
10. Rada vyzýva všetkých členov Tímu Európa, aby riešili nedostatky v sektore vody vrátane financovania, správy a kapacít; a aby sa spoločne delili o normy, odborné znalosti, skúsenosti a zdroje EÚ. Rada v tejto súvislosti opätovne potvrdzuje, že je potrebné urýchliť výskum a inovácie, výmenu údajov a poznatkov a zároveň podporiť prechod na digitálne vodohospodárske riešenia, a to aj prostredníctvom úsilia o budovanie kapacít.

11. Rada pripomína potrebu doplniť chýbajúce financie v oblasti vody a víta úsilie o mobilizáciu inovatívnych a inkluzívnych finančných prostriedkov z verejných a súkromných, ako aj medzinárodných a domácich zdrojov. Rada podčiarkuje, že je dôležité zabezpečiť, aby sa otázky vody a hygieny začlenili do rokovaní o financovaní rozvoja a vykonávaní akčného programu z Addis Abeby. Rada podporuje rozvoj udržateľného financovania EÚ a zdôrazňuje, že je potrebné vyváženým spôsobom investovať do hospodárenia s vodami, prístupu k vode a do sanitácie a hygieny vo vidieckych aj mestských oblastiach, a to aj v rámci systémov zdravotníctva a vzdelávania a humanitárnej činnosti, a tak zlepšovať kvalitu vody a posilňovať odolnosť voči zmene klímy, zintenzívňovať cezhraničnú spoluprácu v oblasti vody a dodržiavať rodovú rovnosť, ľudské práva a normy udržateľnosti. Rada uznáva vplyv nedostatočných sanitárnych služieb a nedostatočnej úpravy odpadových vôd na kvalitu vody, biodiverzitu, ľudské zdravie a dôstojnosť. Rada vyzýva, aby sa presadzovalo efektívne a udržateľné využívanie vody ako priorita vo všetkých sektoroch vždy, keď je to možné.
12. Rada zdôrazňuje význam správy vôd a úlohu integrovaného riadenia vodných zdrojov (IWRM) ako základného procesu, ktorý podporuje koordinovaný rozvoj a udržateľné hospodárenie s vodou, pôdou a súvisiacimi zdrojmi s cieľom maximalizovať hospodársky a sociálny blahobyt spravodlivým spôsobom bez ohrozenia udržateľnosti životne dôležitých ekosystémov. Rada opätovne zdôrazňuje, že v rámci celej vonkajšej činnosti EÚ je pri hľadaní synergií a vyvažovaní následkov v oblasti vody dôležité prepojenie medzi vodou, potravinami, energetikou a ekosystémami.
13. Rada zdôrazňuje význam IWRM pri posilňovaní odolnosti všetkých spoločností bez ohľadu na ich sociálno-ekonomickú situáciu a ekosystémy, pri zvládaní prírodných nebezpečenstiev a znižovaní všetkých rizík, ktoré vyplývajú z katastrof súvisiacich s vodou a extrémnych udalostí, ako aj z javov s pomalým priebehom, ako je zvyšovanie hladiny morí. Okrem toho by systémy a infraštruktúry IWRM vrátane tých, ktoré súvisia s vodou, sanitáciou a hygienou, mali byť odolnejšie a klimaticky neutrálne. Rada zdôrazňuje, že opatrenia v oblasti vody sa musia lepšie začleniť do vonkajšej činnosti EÚ a financovania v oblasti zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, a to aj prostredníctvom sendaiského rámca pre znižovanie rizika katastrof a pripravenosť. Rada vyzýva, aby sa opatrenia v oblasti vody vrátane sanitácie a hygieny lepšie začlenili do národných stratégií a plánov v oblasti klímy v rámci UNFCCC a aby sa s nimi lepšie zosúlادili, a aby sa tiež kládol väčší dôraz na cezhraničnú a regionálnu spoluprácu v otázkach vody a klímy.

14. Rada zdôrazňuje zásadnú úlohu zachovania a obnovy vodných ekosystémov, najmä mokradí, pri podpore ľudského rozvoja, ochrane biologickej diverzity, znižovaní znečistenia vôd a posilňovaní opatrení v oblasti klímy v súlade s Európskou zelenou dohodou a Parížskou dohodou o zmene klímy. Rada zdôrazňuje význam riešení blízkych prírode, integrovaného riadenia vodných zdrojov, prístupu „od zdroja do mora“ a medzisektorových prístupov, integrovaného riadenia pobrežných zón, zásad obehového hospodárstva a stratégií pre zelenšiu obnovu. Rada tiež uznáva, že Rada OSN pre ľudské práva 23. marca 2021 pri prijímaní rezolúcie o ľudských právach a životnom prostredí vzala na vedomie odporúčania, že všetky štáty by mali v oblasti správy vôd uplatňovať prístup založený na ľudských právach a že jednou z kľúčových výziev dvadsiateho prvého storočia je vyváženie ľudských potrieb v oblasti vody so zdravím vodných ekosystémov pri súčasnom zabezpečení dodržiavania ľudských práv.
15. Rada zdôrazňuje, že prístupy zohľadňujúce zdravotné postihnutia a transformačné prístupy, ktorými sa riešia základné príčiny rodovej nerovnosti, sú kľúčom k zabezpečeniu toho, aby všetci ľudia mali prospech z prístupu k cenovo dostupným službám v oblasti vody, sanitácie a hygieny, čím sa posilní ich postavenie. Rada tiež vyzýva na zlepšenie analýzy a chápania rodovo diferencovaných vplyvov zásahov v oblasti vody s cieľom poskytnúť podklady pre politiky a opatrenia zohľadňujúce rodové hľadisko.
16. Pokiaľ ide o vzťah medzi humanitárnou činnosťou, rozvojom a mierom, Rada opätovne potvrdzuje, že je potrebné, aby sa humanitárne, rozvojové a mierové opatrenia viac dopĺňali s cieľom podporiť bezpečnosť a ochranu vodných zdrojov, personálu – najmä sanitačných pracovníkov – a vodohospodárskej infraštruktúry, a to prostredníctvom presadzovania dodržiavania medzinárodného humanitárneho práva, medzinárodného práva v oblasti ľudských práv a medzinárodných pracovných práv. Rada vyzýva, aby sa posilnila ochrana humanitárnych pracovníkov poskytujúcich životne dôležitú pomoc a kritickej infraštruktúry pred všetkými typmi nepriaznivých udalostí, či už sú prírodné, náhodné alebo úmyselné. Rada vyzýva, aby sa posilnili súvisiace procesy a analýzy zahŕňajúce viaceré zainteresované strany s cieľom skvalitniť dôkazy, politiku a vykonávanie intervencií, čím sa humanitárnym, rozvojovým a mierovým aktérom umožní lepšia spolupráca v rámci tohto prepojenia s cieľom uspokojiť naliehavé potreby a včasnšie zasahovať a riešiť základné príčiny humanitárnych kríz súvisiacich s vodou a sanitáciou a predchádzať ich vzniku.

17. Rada opätovne zdôrazňuje význam opatrení regionálnej integrácie, vyzýva, aby sa podporila cezhraničná a regionálna spolupráca v oblasti vody, a to aj pokiaľ ide o zvodnené vrstvy, ako kľúčová hnacia sila udržateľného rozvoja, ekologickej transformácie a mieru, a vyzýva, aby sa opäť koordinovaným spôsobom pracovalo na významných témach pristúpenia k dohovorom OSN o vode, cezhraničným dohodám a inštitucionálnym rámcom a ich dodržiavania.
-